

Nota van toelichting Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel bevat enkele begripsbepalingen die voor de gemeenschappelijke regeling gehanteerd worden. Daarbij is nauw aangesloten bij de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Gemeentewet.

HOOFDSTUK 2 INSTELLING, BELANG, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 2 Openbaar lichaam

Er is gekozen voor de vorm van een openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wgr. Deze keuze brengt als voordeel met zich mee dat de rechtspersoon zelfstandig kan functioneren in het rechtsverkeer (maatschappelijk en bestuurlijk). Het samenwerkingsverband kan zelfstandig medewerkers in dienst nemen en overeenkomsten aangaan.

Artikel 3 Belang

Artikel 3 noemt conform artikel 10, eerste lid, van de Wgr het belang van de instelling van WerkSaam.

Artikel 4 Doel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 5 Taken

Het takenpakket van WerkSaam staat vermeld in artikel 5. Conform bijlage 5 van het bedrijfsplan bestaat het basistakenpakket van WerkSaam uit onderstaande taken¹.

Re-integratie:

- Begeleiden en ondersteunen van de doelgroep bij het vinden van betaald werk voor klanten² en niet uitkeringsgerechtigden
- Verantwoordelijk voor zorgklanten 2
- Begeleiden en ondersteunen (nazorg) van de doelgroep van WerkSaam bij het behouden van werk
- Wijzen op eventuele ontheffing van arbeidsverplichtingen
- Uitvoeren medische keuringen
- Loonwaardebepaling, vaststellen verdien capaciteit

¹ Geen limitatieve opsomming.

² WerkSaam is verantwoordelijk voor de uitkeringsverstrekking, fraudebestrijding en periodiek beoordelen of de indeling als zorgklant nog juist is. WerkSaam biedt zelf geen zorg of hulpverlening maar verwijst door als dat wenselijk is. Bij multi-problematiek zorgt WerkSaam dat er een regisseur is. Dit is, in het kader van één gezin één plan, bij voorkeur iemand van een hulpverlenende organisatie, maar indien nodig kan dit ook een contactpersoon van WerkSaam zijn.

- Beroepskeuzetesten
- Training en scholing (gericht op arbeidsmarkttoeleiding)
- Volwasseneneducatie
- Stages (snuffelstages, werkstages)
- Uitvoering geven aan het begrip tegenprestatie
- Realiseren beschutte werkplekken
- Diagnosestelling/indelen van klanten op grond van de participatieladder
- Tussentijds (jaarlijks bijvoorbeeld) of de klant juist is ingedeeld in één van de 4 groepen
- Voorzieningen bieden t.b.v. re-integratie (eigen bijdrage kinderopvang, vervoersmiddelen etc. vanuit het 'eigen' budget)

Inkomensverstrekking:

- Levensonderhoud WWB (gaat op in de Participatiewet)
- Uitkeringen verstrekken op grond van de IOAW/IOAZ/BBZ
- Handhaving, boeten, maatregelen, sociale recherche
- Terugvordering
- Verhaal
- Debiteuren
- Bijstand aan dak- en thuislozen
- Uitvoering WSW (gaat op in de Participatiewet)
- Beslaglegging/CVZ (CJIB)
- Salarisbetalingen aan Wsw'ers en gedetacheerden (bijv. payroll-constructie)
- Informatie en advies over minimaregelingen door gemeenten uitgevoerd

Werkgeversdienstverlening:

- Het bieden van nieuwe, flexibele contractvormen waarbij WerkSaam als werkgever optreedt
- Ondersteunen van werkgevers in bijvoorbeeld afhandeling van subsidies
- Verzamelen en analyseren van arbeidsmarktinformatie
- Ontwikkelen van nieuwe, innovatieve producten en diensten
- Matching van vraag en aanbod
- Relatiebeheer en acquisitie
- Organiseren werkstages, leer/werkarrangementen, tegenprestatieplekken en no-riskpolis
- Nazorg rondom plaatsingen
- Advisering arbeidsmarktbeleid
- Uitvoeren arbeidsmarktbeleid
- Partnerships, strategische allianties aangaan met bedrijven
- Realiseren één aanspreekpunt voor werkgevers
- Beleid maken en adviseren op het gebied van social return on investment (SROI)

Beleid en Ondersteuning:

- Klachten

- Informatie en advies (ook over regelingen die bij gemeente blijven)
- Administratieve ondersteuning
- Bezwaar en beroep
- Juridisch advies
- Kwaliteitszorg`
- Beleid ontwikkelen en adviseren

Artikel 6 Overige, extra en plustaken

In artikel 5 is aangegeven welke taken onderdeel zijn van het basistakenpakket en dus onderdeel van de gemeenschappelijke regeling. In dit artikel wordt geregeld welke taken er extra mogelijk zijn, onder welke voorwaarden. Het gaat om taken die voor derden uitgevoerd kunnen worden, taken die geïntensiveerd kunnen worden op verzoek van gemeente(n) en plustaken. Bij plustaken gaat het om taken die niet onder de gemeenschappelijke regeling vallen, maar wel door de gemeenschappelijke regeling uitgevoerd kunnen worden in opdracht van een individuele gemeente(n).

Het eerste lid van dit artikel richt zich op het intensiveren van basistaken, bijvoorbeeld omdat een gemeente extra budget wil inzetten op de re-integratie van bepaalde doelgroepen. Het gaat om taken die onderdeel zijn van de gemeenschappelijke regeling, maar waarvoor wel separate afspraken tussen WerkSaam en die specifieke gemeente vastgelegd moeten worden. De afspraken mogen geen verstoring effect hebben op de bedrijfsvoering.

De volgende afspraken gelden bij het verzoek om uitvoering van een plustak:

- De taakuitvoering door WerkSaam geschiedt in mandaat; de uitvoering wordt opgedragen, de bevoegdheden worden niet overgedragen (in tegenstelling tot het basistakenpakket).
- De gemeente en WerkSaam maken kwalitatieve en kwantitatieve afspraken over de taakuitvoering inclusief het bijbehorende aanvullende budget.
- De taakuitvoering door WerkSaam geschiedt op basis van een overeenkomst (contract) tussen WerkSaam en de gemeente (en is niet opgenomen als taak in de gemeenschappelijke regeling).
- De taakuitvoering van plustaken mag niet ten koste gaan van de bedrijfsvoering van WerkSaam.

Veel gemeenschappelijke regelingen geven organisaties de mogelijkheid om taken voor derden uit te voeren. Deze mogelijkheid moet worden vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, net als de mogelijkheid om extra taken door WerkSaam uit te laten voeren. Tot extra taken wordt bijvoorbeeld gerekend (onderdelen van) bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, Wmo. WerkSaam kan pas voor alle gemeenten collectief extra taken uitvoeren nadat het algemeen bestuur hiermee unaniem heeft ingestemd. Daarnaast is het mogelijk dat WerkSaam in opdracht van een individuele gemeente plustaken gaat uitvoeren (lid 4). Deze taken worden alleen op verzoek van de desbetreffende gemeente(n) uitgevoerd.

Artikel 7 Uitsluitend recht en ondersteunende diensten

Bij een alleenrecht gaat het om een exclusief recht dat de ene aanbestedende dienst voor een andere aanbestedende dienst verricht. Een alleenrecht kan worden gegeven als:

- Het gaat om een overheidsopdracht voor diensten;
- Het recht aan een andere aanbestedende dienst of samenwerkingsverband van aanbestedende diensten wordt gegeven;
- Het gaat om een beperkt geografisch gebied;
- De basis van het alleenrecht een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling is en
- Dit recht verenigbaar is met het EG-verdrag.

Het alleenrecht kan worden gegeven voor een dienst die behoort tot het wettelijk takenpakket van de aanbestedende dienst. ICT-dienstverlening is dit strikt genomen niet, het behoort echter wel tot de eigen bedrijfsvoering. ICT-dienstverlening is als zodanig dan ook opgenomen als afzonderlijke taak in de gemeenschappelijke regeling voor WerkSaam. Het maakt immers onlosmakelijk deel uit van de medebewindstaken die wij opgelegd hebben gekregen.

Het alleenrecht van WerkSaam aan SSC DeSom moet verenigbaar zijn met het EG-verdrag en de daaraan ten grondslag liggende beginselen, in het bijzonder het beginsel van non-discriminatie op grond van nationaliteit en het transparantiebeginsel.

Op 1 oktober 2026 vervalt dit artikel.

Artikel 8 Participatie

Wanneer de raden bevoegdheden hebben overgedragen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam, ligt inspraak rechtstreeks bij de gemeenschappelijke regeling.

Artikel 9 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

Op grond van lid 2 geldt er ook een actieve informatieplicht voor het bestuur van een gemeenschappelijk openbaar lichaam (dus zowel algemeen bestuur, dagelijks bestuur als voorzitter, maar ook ingestelde commissies), het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie en het gemeenschappelijk orgaan. Zij moeten de gemeenteraden actief informeren wanneer zij de inschatting maken dat de raden die informatie voor de uitoefening van hun taken nodig hebben. De informatie wordt rechtstreeks aan de gemeenteraad gezonden, dus niet door tussenkomst van het college. Op die manier wordt voorkomen dat de ene raad eerder of beter geïnformeerd wordt dan de andere raad. De actieve informatieplicht lijkt daarmee op de informatieplicht zoals die ook voor het college van burgemeester en wethouders geldt jegens de raad (art. 169 lid 2 Gemeentewet; Kamerstukken II 2019/20, 35513, nr. 3, p. 13). In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de inlichtingen worden verschaft (lid 2)

HOOFDSTUK 3 INRICHTING EN SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR (artikelen 10 tot en met 16)

De gemeenschappelijke regeling kent een drietal bestuursorganen, te weten het Algemeen, het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. Daarnaast kent de regeling de instelling van Commissies van Advies.

In de herziene wet is bepaald dat leden van het dagelijks bestuur nooit meer de meerderheid van het algemeen bestuur vertegenwoordigen. Hiermee wordt beoogd het algemeen bestuur meer te positioneren als hoofdorgaan van de gemeenschappelijke regeling, waarbij het algemeen bestuur gemakkelijker controlerend/kaderstellend kan optreden: het dagelijks bestuur is uitvoeren.

Wettelijk is bepaald dat iedere gemeente die deelneemt aan een gemeenschappelijke regeling in die regeling minimaal één lid heeft in het algemeen bestuur. Gezien het hoge politieke gehalte, een hoog budget en met de zware maatschappelijke taak van WerkSaam is ervoor gekozen dat alle deelnemende gemeenten zitting hebben in het dagelijks bestuur en voor een versterkt algemeen bestuur, door elke gemeente dubbel te laten vertegenwoordigen.

HOOFDSTUK 4 BEVOEGDHEDEN VAN HET BESTUUR

Artikel 17 Bevoegdheden algemeen bestuur

In dit artikel is omschreven dat alle bevoegdheden bij het algemeen bestuur liggen, tenzij deze in de regeling aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn toegekend. Zie hiervoor bijvoorbeeld artikel 18. In het tweede lid is aangegeven welke bevoegdheden in ieder geval bij het algemeen bestuur liggen. De bevoegdheden onder a en b kunnen ook niet worden over- of opgedragen aan het dagelijks bestuur, de voorzitter of medewerkers. De bevoegdheden onder c en d kunnen wel worden over- of opgedragen.

Bij e is het niet wenselijk om deze over- of op te dragen aan andere organen. Deze bevoegdheden kunnen een (financieel) risico voor de regeling en daarmee ook voor de gemeenten met zich mee brengen. Dit zijn typische bevoegdheden van het algemeen bestuur. Overigens is deze bepaling – vanwege de risico's – zwaarder geformuleerd dan in de regeling van Op/maat.

Lid 3: Het is een bevoegdheid van het algemeen bestuur om het beleidsplan vast te stellen (lid 2 onder b). Om de raden voldoende invloed te geven, is er in dit artikel voor gekozen om het beleidsplan eerst voor een zienswijze voor te leggen aan de raden en het dagelijks bestuur hier schriftelijk op te laten reageren, voordat het algemeen bestuur het beleidsplan vaststelt. Dit is een soortgelijke procedure als bij de begroting en de jaarrekening. De wijze waarop het beleidsplan tot stand komt en de rol van de raden daarin, wordt overgelaten aan het algemeen bestuur.

Lid 4: deze bevoegdheden kunnen een (financieel) risico voor de regeling en daarmee ook voor de gemeenten met zich mee brengen. Dit zijn typische bevoegdheden van het algemeen bestuur.

Artikel 18 Overdracht van bevoegdheden

In dit artikel zijn de bevoegdheden beschreven die het algemeen bestuur niet kan overdragen. Dit zijn dus bij uitstek bevoegdheden van het algemeen bestuur. Daarnaast kunnen er ook andere bevoegdheden zijn die niet overgedragen kunnen worden omdat

de aard van die bevoegdheid dat niet toestaat. Dit kan bijvoorbeeld een wettelijke bepaling zijn.

Artikel 19 Verantwoordings- en informatieplicht

Het algemeen bestuur of een lid van het algemeen bestuur geeft de raad alle informatie die gevraagd wordt. In het derde lid is aangegeven dat een lid van het algemeen bestuur aan zijn raad verantwoording verschuldigd is.

Artikel 20 Bevoegdheden dagelijks bestuur

In dit artikel worden de bevoegdheden van het dagelijks bestuur aangegeven.

Artikel 21 Verantwoordings- en informatieplicht

Dit artikel geeft aan dat het dagelijks bestuur verantwoording aan het algemeen bestuur moet afleggen. Daarnaast moet zij alle gevraagde informatie geven. Het derde lid geeft aan dat het dagelijks bestuur ook de raden en colleges informeert over het gevoerde beleid van het dagelijks bestuur.

Artikel 22 Bevoegdheden voorzitter

De in dit artikel genoemde bevoegdheden komen overeen met bevoegdheden van een burgemeester.

Artikel 23 Verantwoordings- en informatieplicht

Dit artikel komt overeen met artikel 21.

In de regeling staat aangegeven dat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter (artikel 19, 21 en 23 van de GR) een actieve informatieplicht hebben.

HOOFDSTUK 5. AMBTELIJKE ORGANISATIE

Artikelen 24 en 25

Het dagelijks bestuur is belast met het aanstellen, schorsen en ontslaan van medewerkers. Het dagelijks bestuur mag dit opdragen aan de directeur. Het algemeen bestuur is belast met het aanstellen, schorsen en ontslaan van de directeur. De directeur vervult tevens de functie van secretaris.

De gemeenschappelijke regeling kent personeel met een ambtelijke status, personeel met een Wsw-status en personeel met een Beschut werk-indicatie. Allen hebben een eigen cao die van toepassing is.

HOOFDSTUK 6 FINANCIEN EN BEHEER

Artikel 26 Kaderbrief

Budgetten op het gebied van de participatie ontvangen de gemeenten in de integratieuitkering sociaal domein. Dit is een integratie-uitkering in het gemeentefonds, dat wil zeggen dat dit met een specifiek bestedingsdoel wordt uitgekeerd maar wel met

bestedingsvrijheid. Binnen deze uitkering komt verder geen toewijzing van geld naar de aparte onderdelen jeugd, werk of zorg. De gemeente kan schuiven tussen de budgetten. Het is een keuze van de gemeenteraad welk deel van de integratieuitkering sociaal domein wordt besteed aan participatie. Bij de kaderbrief (15 maart T-1) wordt door de gemeente aangegeven wat de hoogte is van het budget dat zij beschikbaar stelt voor participatie. Wanneer voor de integratieuitkering sociaal domein bijstellingen worden aangekondigd in de circulaire moet in de afzonderlijke raden worden besloten over deze bijstelling en een eventuele bijstelling van het budget voor participatie. Verwerking van bevindingen zal plaatsvinden via de reguliere P&C-cyclus.

Artikel 27 Voorbereiding kadernota, begroting en jaarrekening.

Voor 15 april zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting naar de raden. Deze termijn is voor alle gemeenschappelijke regelingen hetzelfde en stelt de gemeenten in staat om op tijd een zienswijze op te stellen. De werkgroep financiën bereidt een regionaal advies voor. WerkSaam spant zich in om de termijn van 15 april te halen. Aan de andere kant moeten de gemeenten zich inspannen om op tijd een zienswijze bij het dagelijks bestuur in te dienen. Het dagelijks bestuur wordt dan op tijd in de gelegenheid gesteld om de zienswijze met hun commentaar aan het algemeen bestuur voor te leggen.

Het (dagelijks) bestuur van WerkSaam stelt de gemeenteraden voorafgaande aan het vaststellen van de kadernota, de jaarrekening en het meerjarig beleidsplan (of document van een vergelijkbaar meerjarige strekking) schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in artikel 27 het vijfde, zesde en zevende lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt. We handhaven de termijnen die zijn opgenomen in de publicatie van de Regietafel Noord-Holland Noord van mei 2022 'Governance in Noord-Holland Noord'. Het handhaven van de huidige afspraken voorkomt vergaderingen voor raden in het zomerreces, en blijft binnen de nieuwe wettelijke termijnen.

Artikel 28 Vaststelling begroting

De begroting moet voor 15 juli door het algemeen bestuur zijn vastgesteld en voor 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd.

Artikel 29 Bijdrage en vergoeding

Eerste lid: Met het solidariteitsprincipe wordt bedoeld: de taakuitvoering gebeurt binnen de door de gemeenten gezamenlijk beschikbaar gestelde financiële middelen voor zover dit binnen de wetgeving mogelijk is (bedrijfsplan).

Tweede lid onder a: Het instellen van een integratieuitkering sociaal domein door het Rijk betekent een ontschotting van de huidige regelingen voor het Participatiebudget en de Wsw. Als gevolg hiervan kunnen de gemeenten in het door hen ontvangen budget (rijksbijdrage) individuele afwegingen maken.

Tweede lid onder b: de structurele financiële bijdrage die aan gemeenten wordt gevraagd voor dekking van het apparaatsdeel is gebaseerd op de zero based benadering en daarbij vermelde uitgangspunten. Deze benadering gaat uit van wat WerkSaam nodig heeft qua formatie en personele en materiële overhead om de overgedragen taken uit te voeren.

Derde lid: WerkSaam raamt lasten in de exploitatiebegroting voor het laten functioneren van de organisatie. Deze lasten bestaan uit personeel, overhead (zoals huisvesting en ICT) en kosten voor de bedrijfsvoering. Deze lasten worden geduid als apparaatskosten. De gemeentelijke bijdrage voor dekking van de apparaatskosten is gebaseerd op een verdeelsleutel. De verdeelsleutel wordt tevens gehanteerd bij het verrekenen van een financieel saldo op de apparaatskosten (zie artikel 30).

De verdeelsleutel is de procentuele bijdrageverhouding tussen gemeenten. De aard van de verdeelsleutel ligt langjarig vast (de verdeelmaatstaf), de berekening (percentages) wordt jaarlijks gemaakt op de volgende wijze:

- Aantal bijstandsgerechtigden: gemiddelde van het aantal bijstandsgerechtigden per gemeente uit de landelijke CBS databank met als peiling de drie voorgaande jaren (50%);
- Aantal inwoners: situatie op 1 januari (25%);
- Uitvoeringskosten (25%): Door gemeenten opgegeven omvang van formatie en inhuur/uitbesteding per begrotingsjaar 2013 voor de taken die worden opgedragen aan WerkSaam. Dit onderdeel wordt niet aangepast.

Vierde en vijfde lid: het realiseren van commerciële activiteiten is in het belang van WerkSaam. De toegevoegde waarde bestaat uit de netto opbrengst uit commerciële activiteiten voor gemeenten en bedrijven. Een deel van de omzet is gerelateerd aan de gemeentelijke opdrachten (45%). Dit kan fluctueren. Vermindering van het opdrachtvolume door een gemeente betekent dat er een kleinere dekking is voor de apparaatskosten. Dat betekent dat mogelijk alle gemeenten via de verdeelsleutel een hogere bijdrage moeten betalen. Om dit te voorkomen spreken de gemeenten onderling een verdeling af. Op het moment dat een gemeente in een jaar onder het minimum zit dan wordt dit met die gemeente verrekend. Dit noemen we de bonus/malus-regeling. Doel hiervan is om een hogere of lagere omzet per gemeente te verrekenen. Als je minder realiseert dan het normbedrag betaal je 50% van het verschil. Als je meer dan het normbedrag realiseert dan ontvang je naar onderlinge evenredigheid het verschil terug. Bij het bepalen van de bonus/malus-regeling wordt rekening gehouden met de social return inspanningen van de gemeenten ten behoeve van de doelgroep.

Belangrijk is dat wordt afgesproken wat het totale opdrachtvolume is. Historisch gezien is dit 3,5 miljoen euro. Op basis hiervan wordt een normbedrag per gemeente vastgesteld. Hierin zitten gemeentelijke opdrachten die een feitelijke toegevoegde waarde voor WerkSaam hebben. De bepaling voor het normbedrag is gebaseerd op het begrote omzetvolume (3,5 miljoen euro) en een verdeling over gemeenten op basis van de WSW-taakstelling (aantal Wsw'ers per gemeente). Deze normbedragen worden voor drie jaar vastgesteld en daarna herijkt.

Over dit artikel worden afspraken gemaakt in de verordening "Bijdragen gemeenten aan commerciële activiteiten".

Vorbereiding jaarrekening

De procedure voor de jaarrekening sluit aan op de procedure van de begroting (artikel 28). De Wgr schrijft niet voor dat raden een zienswijze kunnen indienen op de jaarrekening. In deze gemeenschappelijke regeling wordt dat wel mogelijk gemaakt. Dit geeft de raden een extra controle mogelijkheid op de prestaties van WerkSaam. Naast de jaarrekening zorgt WerkSaam voor tussenrapportages conform de P&C-cyclus.

Artikel 30 Vaststelling jaarrekening

De vastgestelde jaarrekening dient voor 15 juli aan Gedeputeerde Staten te worden gezonden.

Artikel 31 Resultaatbestemming

Dit artikel geeft aan wat er gebeurt met een eventueel batig of nadelig saldo. Belangrijk hierin is de norm van 2,5% van de algemene reserve ten opzichte van de totale begroting. Het algemeen bestuur kan hiervan afwijken als uit een risicoanalyse blijkt dat een hogere algemene reserve noodzakelijk is. Als er sprake is van een nadelig saldo dan besluit het algemeen bestuur hoe hiermee om wordt gegaan. Bij een structureel nadelig saldo met gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage, geldt de verdeelsleutel van artikel 29.

De norm van 2,5% is gebaseerd op de door alle raden in Noord-Holland Noord vastgestelde financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 32 Financiële administratie

WerkSaam moet beschikken over een verordening voor de organisatie van de financiële administratie en het financieel beheer. Het algemeen bestuur is bevoegd om deze vast te stellen.

Artikel 33 Betaling

Gemeenten ontvangen het budget van de BUIG, Wsw en Beschut werk in maandelijkse delen. Vastgelegd in het bedrijfsplan is dat de Westfrieze gemeenten deze bedragen ook maandelijks aan WerkSaam overmaken, conform het betaalritme van het Rijk (dus met een hogere bijdrage in de maand mei ter betaling van het vakantiegeld). Naar aanleiding van het definitieve budget wordt in de maand november / december door het Rijk een nabetaling gedaan (in geval van een hoger definitief budget). Deze dient na bekendmaking in de betaalspecificatie van het Rijk aan WerkSaam te worden overgemaakt. Ter voorkoming van liquiditeitsproblemen bij WerkSaam moeten gemeenten de maandelijkse bijdragen in de eerste week van de maand aan WerkSaam overmaken. Voor de integratieuitkering sociaal domein (voorheen participatiebudget) is vastgelegd in het bedrijfsplan dat de WF-gemeenten deze bedragen maandelijks aan WerkSaam overmaken, conform het betaalritme van het Rijk. De integratieuitkering sociaal domein is een integratie-uitkering in het gemeentefonds en wordt in 12 maandelijkse gelijke bedragen uitbetaald. Voor de apparaatskosten is in het bedrijfsplan vastgelegd dat de Westfrieze gemeenten deze bedragen maandelijks aan WerkSaam

overmaken. Dit dient te geschieden met een hogere bijdrage in de maand mei ter betaling van het vakantiegeld en een hogere bijdrage in de maand december ter betaling van de eindejaarsuitkering.

Artikel 34 Garantstelling

Hoewel de uitgaven voor WerkSaam op het niveau van de gemeenten een verplichte uitgave vormen, is dit artikel als garantstelling opgenomen in de richting van zowel WerkSaam als de gemeenten. De gemeenten zijn gezamenlijk eigenaar van WerkSaam en dienen er dan ook te allen tijde voor te zorgen dat WerkSaam aan al haar financiële verplichtingen kan voldoen en dus over voldoende middelen beschikt.

HOOFDSTUK 7 WIJZIGING, TOETREDING, UITTREDING EN OPHEFFING

Artikel 35 Evaluatie

Het doel van de evaluatiebepaling is om meer ruimte creëren voor maatwerk. Het bestuur van de GR besluit welke vorm van evaluatie passend is. WerkSaam wil dat er minimaal 1 keer per 4 jaar een evaluatie plaatsvindt. Een evaluatie heeft pas doorgang als de evaluatie en het betreffende onderwerp van de evaluatie met een meerderheid van stemmen, uitgebracht door de deelnemers, wordt aangenomen.

Artikel 36 Wijziging

Een zo volledig mogelijke regeling is beoogd. Volledig sluitend is een regeling echter nimmer. Na het verstrijken van de tijd kan blijken dat de regeling ergens niet in voorziet of dat gewijzigde omstandigheden aanleiding geven de regeling te wijzigen.

Uit dit artikel volgt hoe de regeling kan worden gewijzigd. Zowel de raden, de colleges en het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur als organen van het openbaar lichaam kunnen hiervoor een voorstel doen.

Hoewel het algemeen en dagelijks bestuur aldus een voorstel kunnen doen, kunnen zij niet eigenhandig de regeling wijzigen. Net als dit geldt voor vaststelling van de regeling kunnen slechts de raden en de colleges van de aangesloten gemeenten hiertoe besluiten.

Wijziging geschiedt bij unanimiteit. Dit betekent dat iedere raad en ieder college dat bij deze regeling is aangesloten moet instemmen met de voorgestelde wijziging.

Instemming met wijziging kan op grond van artikel 1, tweede lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Artikel 37 Toetreding

De raden en de colleges van de deelnemende gemeenten zijn op moment van sluiting van deze regeling de enige bestuursorganen die deelnemen. In de loop van de tijd kan blijken dat behoefte is aan aanvulling. Hoewel op het moment van inwerkingtreding van wijziging van de regeling hierop nog geen zicht is, is de optie van toetreding van andere bestuursorganen tot deze gemeenschappelijke regeling open gehouden. Uit dit artikel volgt hoe bestuursorganen anders dan de hierboven genoemde raden en colleges kunnen toetreden.

Het doel van de regeling is een organisatie waarin werkzaamheden worden uitgevoerd voor de deelnemende gemeenten. Hoewel is beoogd de mogelijkheden tot toetreding ruim te houden, zijn er grenzen. Het is niet de bedoeling dat dit openbaar lichaam tevens werk uitvoert op een ander (de)centraal niveau. Waterschappen, provincies en het rijk zijn in de huidige vorm van de regeling daarom uitgesloten van deelname. Raden en colleges van andere gemeenten en bestuursorganen van andere openbare lichamen kunnen wel toetreden. Wie raden en colleges van andere gemeenten zijn, is voldoende helder en verdient geen nadere toelichting. Met bestuursorganen van andere openbare lichamen worden het algemeen en/of het dagelijks bestuur van andere gemeenschappelijke regelingen bedoeld. Ook zij kunnen toetreden. Toetreding tot deze regeling is slechts mogelijk nadat de raden en de colleges van de – tot dan toe deelnemende gemeenten – hiermee hebben ingestemd. Hetzelfde regime als bij wijziging (artikel 36) geldt. Het geschiedt bij unanimititeit. Aan toetreding kan het algemeen bestuur voorwaarden verbinden. Hiervoor kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een aanvullende financiële eis zodat de nieuwe deelnemer een gelijke bijdrage levert aan de financiële reserve, maar ook andere voorwaarden zijn denkbaar. Welke voorwaarden in het concrete geval worden gesteld, is ter beoordeling van het algemeen bestuur.

Artikel 38 Uittreding

Net als er mogelijkheden zijn tot vaststelling en wijziging van de regeling zijn er ook mogelijkheden tot uittreding en opheffing. Hieraan zijn uiteraard wel voorwaarden verbonden. Het uitgangspunt van samenwerking in een gemeenschappelijke regeling is dat iedere deelnemer eenzijdig kan besluiten om de samenwerking te beëindigen en uit de gemeenschappelijke regeling te treden. Daar staat echter tegenover dat de uittreder de nadelige gevolgen van de uittreding (frictie- en desintegratiekosten) moet compenseren. Bij frictie- en desintegratiekosten gaat het enkel om kosten die een direct gevolg zijn van de uittreding. Bij de wijziging van de regeling op 1 juli 2024 zijn de procedure en de gevolgen van uittreding op hoofdlijnen toegevoegd in de regeling. Uittreding is niet eerder mogelijk dan na 1 januari 2018 (lid 1). Tezamen met allerlei inrichtingsvraagstukken is dit proces ingrijpend en kost dit veel tijd, geld en mankracht. Het zou onverstandig zijn als gemeenten die kort na de wijziging alweer besluiten uit te treden. Dit komt de continuïteit van WerkSaam niet ten goede. Zeker in het beginstadium is dit ingrijpend. Om die reden is een 'cooling off period' van 4 jaar na inwerkingtreding van deze gewijzigde regeling opgenomen. Een dergelijke termijn is gebruikelijk. Veel gemeenschappelijke regelingen kennen een soortgelijke constructie. Voor uittreding geldt dat een gemeente pas uit de regeling kan treden als zijn raad en college hiermee hebben ingestemd (lid 2).

Na 1 januari 2018 kan ieder jaar (al dan niet gedeeltelijk) worden uitgetreden. Hiervoor zijn vaste momenten, namelijk de eerste dag (1 januari) van elk jaar. Er geldt een opzegtermijn van minstens 1 jaar. Wenst een deelnemer uit te treden, dan moeten haar bestuursorganen uiterlijk op 1 januari voorafgaand aan het gewenste uittredingsjaar hiertoe een verzoek indienen bij het algemeen bestuur van de regeling (lid 3 en 4).

Uiterlijk 6 maanden voor de datum van uittreding komen de uittredende deelnemer en het (dagelijks) bestuur een concept-uittredingsregeling overeen.

De uittreedsom bestaat uit de zakelijke gerechtvaardigde kosten, te weten de kosten die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding (frictiekosten) en de bijdragen aan de overtollige kosten (desintegratiekosten) over een overbruggingsperiode van 5 jaar. De hoogte van deze kosten wordt berekend door de accountant van WerkSaam op basis van de jaarrekeningen over de periode van de afgelopen 3 jaar (lid 14).

Artikel 39 Opheffing

Naast uittreding door een deelnemende gemeente is ook opheffing van de regeling mogelijk. Van opheffing is altijd sprake als alle deelnemers behalve één uittreedt. Een afzonderlijke organisatie is dan niet wenselijk. Blijven er na uittreding meerdere deelnemers over, dan kan de regeling blijven bestaan en volgt niet automatisch opheffing.

Naast deze automatische opheffingsmogelijkheid kunnen de deelnemers ook uit eigen beweging besluiten de regeling op te heffen. Dit geschiedt op voorstel van het algemeen bestuur (lid 1). Alle bestuursorganen die aan de regeling deelnemen, moeten unaniem besluiten tot opheffing (lid 2).

Wordt tot opheffing van WerkSaam overgegaan, dan wordt door het algemeen bestuur een liquidatieplan opgesteld (lid 3). Dit plan voorziet in de verplichting van de verbonden gemeenten om deel te nemen in de financiële gevolgen van opheffing. Ook voorziet dit plan in de gevolgen die de opheffing heeft voor de ambtenaar. Hierbij kan worden gedacht aan het overnemen van de ambtenaar, in die zin dat de ambtenaar uit dienst treedt van WerkSaam en wordt aangesteld door de gemeente (lid 4).

WerkSaam wordt niet direct opgeheven, maar blijft voortbestaan voor zover dit voor de vereffening van het vermogen van de organisatie noodzakelijk is (lid 5). Dit kan soms vele jaren in beslag nemen. Zijn alle verplichtingen afgewikkeld en resteert een batig saldo, dan wordt dit batig saldo aan de hand van de gehanteerde verdeelsleutel aan gemeenten uitgekeerd. Resteert een negatief saldo, dan zijn gemeenten op basis van dezelfde verdeelsleutel gehouden financieel bij te dragen aan de afwikkeling van dit negatieve saldo (lid 4).

HOOFDSTUK 8 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 40 Archief

WerkSaam is een afzonderlijk openbaar lichaam en kan voor haar archiefvoorzieningen niet terugvallen op de bestaande archiefvoorzieningen van de gemeenten. Een afzonderlijk archief moet worden ingericht (lid 1). Conform de Archiefwet wordt aan dit archief de eisen gesteld dat de archiefbescheiden die onder WerkSaam berusten in goede, geordende en toegankelijke staat worden gebracht en bewaard. Ook wordt zorg gedragen voor vernietiging van de archiefbescheiden die hiervoor conform de op WerkSaam rustende wettelijke verplichtingen in aanmerking komen.

Net als dit geldt voor de gemeenten stelt het algemeen bestuur van WerkSaam een archiefverordening vast. In deze verordening is vastgelegd hoe het dagelijks bestuur met de archiefbescheiden omgaat (lid 2). Deze verordening is aldus een nadere uitwerking van hetgeen op grond van de Archiefwet wordt voorgeschreven. Op het toezicht op de naleving van de Archiefwet en de bijbehorende archiefverordening is de archivaris belast (lid 5).

Op een gegeven moment hoeft WerkSaam bepaalde bescheiden niet langer onder zich te hebben. Per document geldt een bewaartermijn. Is een bewaartermijn verstreken, dan kunnen deze archiefbescheiden worden overgedragen aan een archiefbewaarplaats. Voor de aangesloten gemeenten geldt op het moment van vaststelling van de regeling dat het Westfries Archief (die overigens is ingesteld bij gemeenschappelijke regeling) als archiefbewaarplaats is aangewezen. Het Westfries Archief is aldus een voor de hand liggende keuze om hier de archiefbescheiden van WerkSaam onder te brengen.

Artikel 41 Klachtenregeling

Een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan. Dit is bepaald in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Hieruit volgt aldus dat bij ieder bestuursorgaan van de gemeenten (denk hiervoor onder meer aan de burgemeester, het college en de raad) een klacht kan worden ingediend als deze klacht zich richt jegens het bestuursorgaan of jegens een ambtenaar die onder verantwoordelijkheid van dit orgaan heeft gehandeld of juist heeft nagelaten te handelen.

Op grond van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht hebben bestuursorganen de bevoegdheid een interne klachtenregeling vast te stellen. Omdat WerkSaam bepaalde taken voor de gemeenten uitvoert, zoals het verstrekken van uitkeringen, is het belangrijk dat de burger – net als bij de gemeenten – een klacht kan indienen als de dienstverlening van WerkSaam in zijn ogen niet naar wens verloopt of is verlopen. Om ervoor te zorgen dat een ieder op grond van de Algemene wet bestuursrecht het recht blijft behouden om jegens een bestuursorgaan of een onder zijn verantwoordelijkheid werkzame ambtenaar een klacht in te dienen, is het nodig dat WerkSaam zelf een klachtenregeling instelt (lid 1). Dit wordt in dit artikel gewaarborgd.

Nadat de interne klachtenprocedure is doorlopen, heeft een ieder op grond van hoofdstuk 9 Algemene wet bestuursrecht het recht om de klacht bij een externe partij onder de aandacht te brengen. Artikel 9:17 Algemene wet bestuursrecht garandeert een dergelijke externe klachtbehandelaar. Gekozen kan worden tussen de Nationale ombudsman (sub a) of een andere partij die hiervoor als zodanig door WerkSaam wordt aangewezen (sub b). Op het moment van het vaststellen van deze gewijzigde regeling, zijn de meeste deelnemers aan WerkSaam hier reeds bij aangesloten. Omdat de Nationale ombudsman de meest breed gedragen externe ombudsinstantie is in Nederland en hiermee de benodigde expertise in huis heeft, schrijft de regeling voor om hier bij aan te sluiten (lid 2).

Artikel 42 Geschillen

Net als bij iedere regeling kan er bij de uitvoering van deze regeling onduidelijkheid bestaan. Geschillen liggen dan op de loer. Indien een dergelijk geschil zich tussen WerkSaam en een gemeente voordoet, is de intentie dat dit onderling wordt opgelost. Derhalve is opgenomen dat het algemeen of het dagelijks bestuur en de gemeente terstond met elkaar in overleg treden teneinde het voorliggende geschil gezamenlijk op te lossen (lid 1). Gelet op het duurzame karakter van de relatie die WerkSaam en de gemeenten met elkaar aangaan en derhalve het belang van een goede band met elkaar, is het immers wenselijk dat in eerste instantie wordt geprobeerd het geschil onderling en in goed overleg op te lossen.

Lukt het niet om onderlinge overeenstemming te bereiken, dan wijst iedere partij een deskundige aan. Deze deskundigen gaan met elkaar in overleg en brengen gezamenlijk een advies uit teneinde het geschil te beslechten (lid 2).

Naast de in lid 2 genoemde mogelijkheid staat het partijen vrij om gedeputeerde staten over het geschil te benaderen. Het is dan aan gedeputeerde staten om hierover een besluit te nemen. Dit volgt uit artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (lid 3). Overigens geldt de regeling voor gedeputeerde staten slechts indien het geschil zich niet uitstrekt tot de rechtsmacht van de rechterlijke macht zoals dit in artikel 112 Grondwet is vastgelegd.

HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN

Artikel 43 Onvoorzienbaarheden

Beoogd is een zo volledig mogelijke regeling op te stellen. Toch zal in de praktijk blijken dat de regeling niet in alles voorziet. Slechts in uitzonderlijke omstandigheden waarin de regeling geen oplossing biedt, heeft het algemeen bestuur de bevoegdheid naar goed inzicht te beslissen. Het algemeen bestuur kan hiertoe slechts overgaan nadat het dagelijks bestuur van de regeling alsmede de raden en de colleges van de aangesloten gemeenten hierover zijn geraadpleegd.

Artikel 44 Citeertitel

De gewijzigde regeling krijgt de citeertitel 'Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland'. Het is gebruikelijk dat een gemeenschappelijke regeling dezelfde naam heeft als in de citeertitel wordt omschreven.